

**Plán péče
o
přírodní rezervaci
Krabonošská niva**

**na období
2022-2031**

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	1
1.1 Základní identifikační údaje	1
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	1
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	1
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	3
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	3
1.6 Kategorie IUCN	4
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	4
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	4
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav	4
1.8 Cíl ochrany	5
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	7
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	7
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	7
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	8
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	10
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	10
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	11
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	11
2.4.1 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	11
2.4.2 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	12
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup	12
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	15
3. Plán zásahů a opatření	16
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	16
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	16
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	18
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	18
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	19
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	19
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	19
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	19
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	19
4. Závěrečné údaje	20
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)	20
4.2 Použité podklady a zdroje informací	20
4.3. Podklady pro plán péče zpracoval	21
5. Přílohy	23

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1954
kategorie ochrany:	přírodní rezervace
název území:	Krabonošská niva
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	Nařízení
orgán, který předpis vydal:	Okresní úřad v Jindřichově hradci
číslo předpisu:	7/98
datum platnosti předpisu:	15.5.1998
datum účinnosti předpisu:	4.6.1998

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Jihočeský
okres:	Jindřichův Hradec
obec s rozšířenou působností:	Třeboň
obec s pověřeným obecním úřadem:	České Velenice
obec:	Nová ves nad Lužnicí
katastrální území:	Nová ves nad Lužnicí, Krabonoš

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 705730, Krabonoš

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
154/1		TTP		766	766
154/2		TTP		507	507
154/3		TTP		72	72
154/4		TTP		637	637
154/5		TTP		511	511
154/6		TTP		2475	2475
154/7		TTP		2023	2023
154/8		TTP		1110	1110
154/9		TTP		25311	25311
154/10		TTP		22721	22721
161		vodní plocha	zamokřená plocha	7831	7831
168/1		TTP		61075	61075
168/2		TTP		7860	7860
185		TTP		39424	39424
214/1		TTP		135	135
214/8		TTP		59	59
214/9		TTP		709	709
214/10		TTP		8963	8963

214/11		TTP		458	458
214/12		TTP		1659	1659
214/13		TTP		4891	4891
214/14		TTP		314	314
214/15		TTP		2226	2226
214/16		TTP		4316	4316
214/17		TTP		6341	6341
214/18		TTP		2769	2769
214/19		TTP		2814	2814
214/20		TTP		2252	2252
214/21		TTP		4647	4647
214/22		TTP		5780	5780
214/23		TTP		4604	4604
214/24		TTP		1565	1565
214/25		TTP		1640	1640
214/26		TTP		1892	1892
214/27		TTP		3376	3376
214/28		TTP		3146	3146
214/29		TTP		1493	1493
214/30		TTP		1572	1572
214/31		TTP		5258	5258
214/32		TTP		5759	5759
214/33		TTP		5195	5195
214/34		TTP		4392	4392
214/35		TTP		484	484
214/36		TTP		1518	1518
214/37		TTP		2367	2367
214/38		TTP		967	967
214/39		TTP		5110	5110
214/40		TTP		615	615
214/41		TTP		851	851
214/42		TTP		1333	1333
214/43		TTP		1990	1990
214/44		TTP		259	259
214/45		TTP		1116	1116
214/46		TTP		273	273
225/2		ostatní plocha	jiná plocha	514	514
225/3		ostatní plocha	jiná plocha	3432	3432
225/4		ostatní plocha	jiná plocha	4419	4419
225/5		ostatní plocha	jiná plocha	508	508
226/1		TTP		112	112
226/2		TTP		391	391
226/3		TTP		111	111
226/4		TTP		13403	13403
226/5		TTP		7618	7618
1070/1		vodní plocha	koryto vodního toku	35339	26000
Celkem					333939

výměry částí parcel byly spočítány v programu QGIS

Katastrální území: 705756, Nová ves nad Lužnicí

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
334		ostatní plocha	jiná plocha	1788	1788
1257/2		vodní plocha	koryto vodního toku	13169	7962

2174/1		vodní plocha	koryto vodního toku	21821	10412
2235		ostatní plocha	neplošná půda	7274	5143
2236		ostatní plocha	neplošná půda	1528	1528
2263		ostatní plocha	jiná plocha	49	49
2287		ostatní plocha	jiná plocha	3633	3633
Celkem					30515

výměry částí parcel byly spočítány v programu QGIS

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	0	-		
vodní plochy	5,2205	-	zamokřená plocha	0,7831
			rybník nebo nádrž	-
			vodní tok	4,4374
trvalé travní porosty	29,1235	-		
orná půda	0	-		
ostatní zemědělské pozemky	0	-		
ostatní plochy	2,1014	-	neplošná půda	0,6671
			ostatní způsoby využití	1,4343
zastavěné plochy a nádvoří	0	-		
plocha celkem	36,4454	-		

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:

není

chráněná krajinná oblast (včetně zóny):

Třeboňsko II. zóna

překryv s jiným typem ochrany:

CHOPAV Třeboňská pánev

mezinárodní statut ochrany:

není

Natura 2000

ptačí oblast:

není

evropsky významná lokalita:

CZ0314023 Třeboňsko - střed

1.6 Kategorie IUCN

IV - území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Posláním rezervace je ochrana přirozeného toku řeky Lužnice a její nivy, s charakteristickým reliéfem a s mozaikou různých typů mokřadních a lučních společenstev. Území má význam především pro neporušenost hydrologického režimu a jako refugium cenných mokřadních společenstev s řadou vzácných, ohrožených či jinak významných druhů. Nedocenitelný je i význam studijní.

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
V1 Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod	5 %	vegetace slepých ramen a tůní se stulíkem žlutým (<i>Nuphar lutea</i>), bublinatkou jižní (<i>Utricularia australis</i>), lakušníkem štítnatým (<i>Batrachium peltatum</i>), žebratkou bahenní (<i>Hottonia palustris</i>), rdestem vzplývavým (<i>Potamogeton natans</i>)	a
M1 Rákosiny a vegetace vysokých ostřic	30 %	porosty rákosu (<i>Phragmites australis</i>), ostřice štíhlé (<i>Carex acuta</i>), chrastice rákosovité (<i>Phalaris arundinacea</i>), zblochanu vodního (<i>Glyceria maxima</i>) a smldníku bahenního (<i>Peucedanum palustre</i>) na zamokřených místech, častá je zde kopřiva dvoudomá (<i>Urtica dioica</i>), vzácně na břehu tůně rozpuk jízlivý (<i>Cicuta virosa</i>)	a
T1.4 Aluviální psárkové louky	15 %	degradované vlhké zaplavované louky s dominantní psárkou luční (<i>Alopecurus pratensis</i>) a kopřivou dvoudomou (<i>Urtica dioica</i>), šíří se rákos (<i>Phragmites australis</i>)	a
T1.6 Vlhká tužebníková lada	3 %	neeutrofizovaná podmáčená vegetace s tužebníkem jilmovým (<i>Filipendula ulmaria</i>), vrbínou obecnou (<i>Lysimachia vulgaris</i>), smldníkem bahenním (<i>Peucedanum palustre</i>), kyprejí vrbicí (<i>Lythrum salicaria</i>)	a
T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky	8 %	kosené a nekosené louky na vyvýšených místech s výskytem bukvice lékařské (<i>Betonica officinalis</i>), krvavce totenu (<i>Sanguisorba officinalis</i>), rdesna hadího kořene (<i>Bistorta major</i>) a dalších lučních druhů	a
T5 Trávníky písčin a mělkých půd	0,1 %	písečina na hraně říční terasy s mozaikou vřesu (<i>Calluna vulgaris</i>), travami, nahoprutkou písečnou (<i>Teesdalia nudicaulis</i>) a dalšími druhy	a, b (2330)
K1 Mokřadní vrbiny	15 %	expandující vrbiny s vrbou popelavou (<i>Salix cinerea</i>)	a

L2 Lužní lesy	8 %	olšiny a vrbové luhy s vrbou křehkou (<i>Salix fragilis</i>) na březích řeky	a, b (91E0)
---------------	-----	--	-------------

B. druhy

druh	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace	kód předmětu ochrany*
klínatka rohatá <i>Ophiogomphus cecilia</i>	§2, NT	tůně a mokřady v jejich okolí, v roce 2009 bylo zaznamenáno pouze jedno imago	a, b
piskoř pruhovaný <i>Misgurnus fossilis</i>	§3, EN	řádově tisíce jedinců, silná populace zejména v tůních a slepých ramenech, méně i v příbřežních partiích Lužnice	a, b
vydra říční <i>Lutra lutra</i>	§2, NT	pobytové stopy v okolí řeky	a, b

**stupeň ohrožení dle červených seznamů ČR:

CHOBOT K., NĚMEC M. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34: 1–182.

HEJDA, R., FARKAČ, J., CHOBOT, K. [eds.] (2017). Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí Red List of threatened species of the Czech Republic.

C. útvary neživé přírody

útvary	geologická charakteristika	popis útvaru	kód předmětu ochrany*
řeka	říční tok s neporušeným hydrologickým režimem	niva řeky se slepými rameny, tůněmi v různém stadiu zazemnění	a

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b = předmět ochrany překrývající se EVL/PO (v závorce je uveden kód stanoviště dle vyhl. č. 166/2005 Sb., hvězdičkou (*) jsou označena prioritní stanoviště a druhy)

c = další významný ekosystém nebo jeho složka, který je navržen k doplnění mezi předměty ochrany ZCHÚ (viz i kap. 3.4)

Dalšími předměty ochrany EVL Třeboňsko – střed, které se zde vyskytují, jsou klínatka rohatá (*Ophiogomphus cecilia*), piskoř pruhovaný (*Misgurnus fossilis*) a pravděpodobně i vydra říční (*Lutra lutra*).

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
V1 Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod	Ekosystém tůní ponechaný samovolnému vývoji	- udržení porostů vodních makrofyt na současné ploše a v stejné diverzitě - absence invazních druhů
M1 Rákosiny a vegetace vysokých ostřic	Neeutrofizované porosty rákosu, ostřic, zblochanu vodního a dalších druhů, které bude možné ponechat samovolnému vývoji	- zachování rákosin a vegetace vysokých ostřic na vhodných stanovištích - snížení zastoupení kopřivy dvoudomé (<i>Urtica dioica</i>)

T1.4 Aluviální psárkové louky	Obnovení psárkových luk na odpovídajících stanovištích, zastavení zarůstání rákosem a kopřivou. Nicméně vzhledem k vysokým nákladům na managementová opatření k dosažení tohoto cíle, vysoké míře současné degradace a nízké ochrannářské hodnotě daného společenstva, může být alternativním cílem i samovolný vývoj k dřevinným společenstvům (lze i jen na části rozlohy).	<ul style="list-style-type: none"> - zachování současné rozlohy ekosystému - snížení dominance kopřivy dvoudomé (<i>Urtica dioica</i>) a rákosu (<i>Phragmites australis</i>) - zvýšení podílu lučních druhů <p>pro cíl samovolný vývoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přítomnost přirozených procesů
T1.6 Vlhká tužebníková lada	Zachování neeutrofizovaných vlhkých tužebníkových lad o současné rozloze, s mírným výskytem vrb a nízkým zastoupením orobince širolistého.	<ul style="list-style-type: none"> - zachování současné rozlohy ekosystému - snížení zastoupení orobince širolistého (<i>Typha latifolia</i>)
T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky	Zachování střídavě vlhkých bezkolencových luk na současné rozloze, případně jejich obnovení na degradované ploše 3B	<ul style="list-style-type: none"> - zachování současné rozlohy ekosystému - absence invazních druhů - obnovení druhové skladby střídavě vlhkých a vlhkých luk na ploše 3B
T5 Travníky písčin a mělkých půd	Zachování ekosystému, udržení populace nahoprutky písečné (<i>Teesdalia nudicaulis</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - udržení současné rozlohy (cca 200 m²) - uchování populace nahoprutky písečné (<i>Teesdalia nudicaulis</i>) alespoň 50 jedinců - snížení pokryvnosti expanzivních druhů trav a ostřice třeslicovité, ostružiníku a dřevin
K1 Mokřadní vrbiny	Mokřadní vrbiny ponechané samovolnému vývoji, s výjimkou ploch, kde je jejich přítomnost na škodu stavu jiných předmětů ochrany	<ul style="list-style-type: none"> - přítomnost starších keřů a přirozený vývoj ekosystému, rozrůznění struktury porostu a zvýšení množství mrtvého dřeva
L2 Lužní lesy	Lesy ponechané samovolnému vývoji	<ul style="list-style-type: none"> - zachování rozlohy společenstev - absence invazních druhů - zvýšení množství mrtvého dřeva a přirozený vývoj ekosystému

B. druhy

druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
klínatka rohatá <i>Ophiogomphus cecilia</i>	zachování klínatky rohaté na lokalitě	přítomnost klínatky rohaté na lokalitě
piskoř pruhovaný <i>Misgurnus fossilis</i>	zachování populace piskoře pruhovaného na lokalitě	přítomnost piskoře pruhovaného v úních
vydra říční <i>Lutra lutra</i>	zachování vydry na lokalitě	výskyt pobytových stop vydry říční

C. útvary neživé přírody

útvary	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
řeka	Zachování přirozené morfologie toku a hydrologického režimu nivy	přítomnost přirozeně meandrujícího toku s náplavy, slepými rameny, tůněmi

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

PR Krabonošská niva se nachází cca 1 km jihovýchodně od obce Nová ves nad Lužnicí podél toku Lužnice od hranic s Rakouskem k mostu přes Lužnici. Několik stovek metrů dále po proudu Lužnice na ni navazuje PR Horní Lužnice. Nejnížší bod představuje hladina řeky (465 m n.m.), nejvyšší bod pak je horní část říční terasy ve východní části území (475 m n.m.). Rezervace leží v CHOPAV Třeboňská pánev a v CHKO Třeboňsko.

Chráněné území se rozkládá v nejnížší, pravidelně zaplavované, části nivy Lužnice a pouze výjimečně zasahuje až na nejnížší říční terasu. Geologický podklad tvoří kvartérní říční sedimenty – šterkopísky a povodňové hlíny, v jejichž podloží se nachází svrchnokřídové sedimenty klikovského souvrství. Na nich jsou vyvinuty fluvizemě, gleje, na vyvýšených stanovištích pak hnědozemě. Na hranách terasy jsou maloplošně odhaleny písčité sedimenty.

Po stránce hydrologické má klíčový vliv dynamika řeky Lužnice. Naprostá většina ZCHÚ je aktivním inundačním územím, přičemž k různě intenzivním záplavám dochází prakticky každoročně s maximem výskytu v jarních a letních měsících (Hátle 2004). Pro úpatí terasy je charakteristická přítomnost pramenišť.

Podle klimatické klasifikace (Quitt, 1971) náleží celé území k mírně teplé klimatické oblasti MT 4. Podle regionálně fytogeografického členění ČR (Květena ČR) patří území do fytogeografické oblasti mezofytikum, obvodu Českomoravské mezofytikum, do okrsku 39 Třeboňská pánev. Potenciální přirozenou vegetaci zde představují lužní lesy a acidofilní doubravy (Neuhäuslová a kol., 1998).

Určující pro lokalitu je dynamika vodního toku. Řeka vždy měnila své koryto, protrhávala meandry, vznikala slepá ramena a tůň. Téměř všechny pozemky podél Lužnice byly v minulosti zemědělsky využívány. Po druhé světové válce přestaly být pozemky obhospodařovány vzhledem k blízkosti státní hranice s Rakouskem a vzniku “železné opony” s přísným režimem hraničního pásma (to bylo také příčinou zrušení kdysi prosperující obce Krabonoš). Přínos živin z nečištěných odpadních vod, splachy z povodí i hnojení okolních kultur vedli k eutrofizaci.

V ZCHÚ lze najít kompletní sérii společenstev typických pro nivu horní Lužnice i jiných srovnatelných řek v ČR. Převažujícím typem vegetace jsou různá degradační stadia aluviálních luk, od druhově velmi chudých porostů s dominantní chřasticí rákosovitou (*Phalaris arundinacea*) a kopřivou dvoudomou (*Urtica dioica*) až po relativně zachovalejší, avšak v důsledku dlouhodobé absence hospodaření též degradované, zbytky lučních společenstev z pomezí svazů *Alopecurion*, *Calthion* a *Molinion*. V níže položených částech nivy (zejm. v zazemněných tůňkách a ramenech) jsou vyvinuty rozsáhlé porosty vysokých ostřic sv. *Caricion gracilis* s dominantní ostřiví štíhlou (*Carex acuta*), které jsou na eutrofnějších místech nahrazeny porosty zblochanu vodního (*Glyceria maxima*).

Charakteristickým a ochranněsky hodnotným typem vegetace jsou společenstva vázaná na slepá ramena a tůň a jejich bezprostřední okolí. V několika tůňkách v západní části lze nalézt kompletní vegetační sérii od společenstev vodních makrofyt se stulíkem žlutým (*Nuphar lutea*), rdestem vzplývavým (*Potamogeton natans*) nebo bublinatkou jižní

(*Utricularia australis*), přes nižší litorální vegetaci s přesličkou poříční (*Equisetum fluviatile*) či bahničkou mokřadní (*Eleocharis palustris*) až po společenstva rákosin a vysokých ostřic. Celkem bylo v PR Krabonošská niva zaznamenáno 287 druhů rostlin, z toho jeden ohrožený dle vyhlášky, 13 druhů je zapsáno v Červeném seznamu.

V důsledku dlouhotrvající absence hospodaření získává stále větší podíl dřevinná vegetace. Tvoří ji zejména křovité vrby (převážně vrba popelavá). V západním cípu území se nachází stejnověká olšina, ve východní části pak nevyhraněný nálet s dubem letním, borovicí lesní, topolem osikou, krušinou olšovou a dalšími druhy. Podél řeky lze místy nalézt fragmenty lužních lesů.

Lokalita je významná z hlediska zoologického jako biotop řady druhů ohrožených ryb, plazů, obojživelníků, vážek i dalších živočichů.

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
ostřice latnatá <i>Carex paniculata</i>	-	C4a/CIII	2 trsy, vlhká tužebníková lada
ostřice stinná <i>Carex cf. umbrosa</i>	-	C3/CIV	menší porost, vřesoviště a písčina
rozpuč jízlivý <i>Cicuta virosa</i>	-	C2b/CIII	2 kvetoucí jed., bahnitý břeh tůně 7c
vrbovka bahenní <i>Epilobium palustre</i>	-	C4a/-	desítky jed., vlhká tužebníková lada
svízel prodloužený <i>Galium elongatum</i>	-	C4a/-	několik jed., okraj zazemněné tůně
žebrotka bahenní <i>Hottonia palustris</i>	§3	C3/CII	cca 150 ks, litorál a vodní vegetace tůní 7f a 7g
sléz velkokvětý <i>Malva alcea</i>	-	C4a/CIV	1 kvetoucí jedinec, okraj bezkolencové louky
pomněnka trsnatá <i>Myosotis caespitosa</i>	-	C4a/CIII	několik jedinců, litorál tůně 7f
stulík žlutý <i>Nuphar lutea</i>	-	C4a/-	cca 100 – 150 kvetoucích jed., tůně a slepá ramena
mochna bahenní <i>Potentilla palustris</i>	-	C4a/CIII	několik jedinců, okraj vlhkých tužebníkových lad
nahoprutka písečná <i>Teesdalia nudicaulis</i>	-	C2t/CII	cca 60 jedinců, plošky volného písku na hraně říční terasy
bublinatka jižní <i>Utricularia australis</i>	-	C4a/-	několik porostů v tůních
rozrazil Dilleniův <i>Veronica dillenii</i>	-	C4a/CIII	15 – 20 jedinců v mozaice vřesoviště a písčiny
vydra říční <i>Lutra lutra</i>	§2	NT	pravděpodobné pobytové stopy, předmět ochrany EVL
bobr evropský <i>Castor fiber</i>	§2	-	pobytové známky podél toku Lužnice od r. 2017
chrástal polní <i>Crex crex</i>	§2	VU	na plochách 3A a 3B v hnízdním období
ještěrka živorodá <i>Zootoca vivipara</i>	§2	NT	1 jedinec, věrohodná ústní informace
ještěrka obecná <i>Lacerta agilis</i>	§2	VU	vyšší desítky až stovky, vyvýšené partie mimo dosah pravidelných záplav
slepýš křehký <i>Anguis fragilis</i>	§2	NT	vyšší stovky jedinců, vyvýšené partie mimo dosah pravidelných záplav

užovka obojková <i>Natrix natrix</i>	§2	NT	nižší desítky jedinců
zmije obecná <i>Vipera berus</i>	§1	VU	desítky jedinců, vyvýšené partie mimo dosah pravidelných záplav
čolek obecný <i>Triturus vulgaris</i>	§2	VU	málo početná populace
skokan štíhlý <i>Rana dalmatina</i>	§2	NT	vyšší desítky až nižší stovky jedinců
skokan zelený <i>Pelophylax esculentus</i>	§2	NT	nepříliš početná populace
skokan hnědý <i>Rana temporaria</i>	-	VU	málo početná populace
ropucha obecná <i>Bufo bufo</i>	§3	VU	početná a stabilní populace, min. stovky jedinců
rosnička zelená <i>Hyla arborea</i>	§2	NT	nižší desítky jedinců
velevrub nadmutý <i>Unio tumidus</i>	-	VU	stabilní populace v toku Lužnice
mihule potoční <i>Lampetra planeri</i>	§1	VU	téměř jistý výskyt vzhledem k výskytu v toku Lužnice v okolí, nutný průzkum za sníženého průtoku
lín obecný <i>Tinca tinca</i>	-	VU	vzácný druh na lokalitě
mník jednovousý <i>Lota lota</i>	§3	NT	v tůni vzácně, v řece Lužnici běžný druh
piskoř pruhovaný <i>Misgurnus fossilis</i>	§3	EN	řádově tisíce jedinců, silná populace zejména v tůních a slepých ramenech, méně i v přibřežních partiích Lužnice, předmět ochrany EVL
sekavec <i>Cobitis</i> sp.	§2	EN	početná a vitální populace stovky až tisíce jedinců, tůně 7h a 7ch komunikující s řekou + přilehlá řeka
šídlo sítinové <i>Aeshna juncea</i>	-	NT	udává Flíček (1999), později nenalezena
klínatka rohatá <i>Ophiogomphus cecilia</i>	§2	NT	vzácně se vyskytující, předmět ochrany EVL
šidélko kopovité <i>Caenagrion hastulatum</i>	-	NT	
vážka žlutavá <i>Sympetrum flaveolum</i>	-	VU	
vážka jasnoskvrnná <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	§2	NT	udává Flíček (1999), později nenalezena

*** dle červených seznamů ČR:**

GRULICH V., CHOBOT K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny – Příroda, Praha, 35: 1–178.

LEPŠÍ P., LEPŠÍ M., BOUBLÍK K., ŠTECH M., HANS V. [eds.] (2013): Červená kniha rostlin jižní části Čech. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

CHOBOT K., NĚMEC M. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34: 1–182.

HEJDA, R., FARKAČ, J., CHOBOT, K. [eds.] (2017). Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí Red List of threatened species of the Czech Republic.

zdroje informací:

Flíček J. 1999 Inventarizační průzkum Fauna vážek (Odonata) přírodní rezervace Krabonošská niva

Fischer D., Vlach P. 2009 Ichtyologický, batrachologický a herpetologický průzkum PR Krabonošská niva

Hesoun P. 2009 Inventarizační průzkum fauny vážek (Odonata) přírodní rezervace Krabonošská niva

Farská J. 2020 Botanický inventarizační průzkum PR Krabonošská niva

Vzhledem k charakteru lokality je předpokládán i výskyt skokana ostronosého (*Rana arvalis* §1/EN), který byl zaznamenán níže podél toku Lužnice pod Novou vsí. Dále také u mihule potoční (*Lampetra planeri* §1/VU) je téměř jistý výskyt vzhledem k výskytu v toku Lužnice v okolí, pro ověření je nutný průzkum za sníženého průtoku.

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

Nejdůležitějším činitelem je řeka Lužnice, která mění své koryto, tvoří tůň a slepá ramena a zásadně ovlivňuje reliéf a fungování nivy. Její vliv na předměty ochrany a naplňování cílů ochrany je jednoznačně pozitivní a je nezbytně nutné, aby i v budoucnosti pokračoval.

b) biotické disturbanční činitele

-

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

V minulosti byla jednorázově vyřezána část expandujících vrbových porostů, nicméně bez následujícího managementu vrby zmladily z pařízků a kořenových výmladků, čímž vznikly husté, mladé a stejnověké vrbiny. V roce 2011 bylo na pěti zazemňujících se tůních v ploše 2 vysekána a odvezena rostlinná biomasa. V letech 2014, 2015, 2016, 2017 a 2019 byla posekána střídavě vlhká louka (plocha 3A), což mělo pozitivní vliv na její obnovení a uchování. V říjnu roku 2019 byla část území v západní části (plocha 3B) zbavena dřevin, důkladně rozdiskována a srovnána buldozerem. Tento zásah měl negativní vliv na vegetaci i ostatní složky ekosystému. V současnosti na této ploše rostou zejména ruderalní druhy a plevely (kopřiva dvoudomá, pcháč oset, konopice); v podstatě zmizel mikroreliéf vytvořený řekou. Je pravděpodobné, že při vhodném managementu dojde časem k obnovení luční/mokřadní vegetace ze zbytků zachovalých druhů, z banky semen a šířením z okolí.

b) zemědělské hospodaření

Pozemky podél Lužnice byly v minulosti zemědělsky využívány. Louky byly až do počátků kolektivizace více či méně pravidelně koseny. Po kolektivizaci přestali zemědělci pozemky soustavněji využívat. Opuštění pravidelné péče o louky bylo dáno mimo jiné také blízkostí státní hranice s Rakouskem a průběhem “železné opony” s přísným režimem hraničního pásma (to bylo ostatně příčinou zrušení kdysi prosperující obce Krabonoš). Zemědělské hospodaření bylo nezbytnou podmínkou pro vytvoření a uchování druhově bohatých vlhkých/střídavě vlhkých luk, z kterých se zachovala jen malá část. V současnosti je kosena pouze část střídavě vlhkých luk v západní části rezervace.

c) myslivost

Ve východním cípu území se na hraně říční terasy nachází posed, který sám o sobě nepředstavuje ohrožení přírodní hodnoty území. Při jeho stavbě nicméně byly ořezány větve z borovice, na které je posed umístěný, a tyto větve byly pohozeny na okraji plochy 4 –

vřesoviště a písčina. U této hromady se nacházejí ruderalní druhy jako vratič obecný (*Tanacetum vulgare*) a celkově jde o zdroj degradace.

d) rybářství

Fischer a Vlach (2009) udávají vysazování ryb do větších tůní rybáři. Sportovní rybáři udržují pěšinky a kosí drobné plošky v blízkosti toku, což nemá negativní vliv na přírodu ZCHÚ.

e) rekreace a sport

V blízkosti hranic ZCHÚ po silnici v Nové vsi nad Lužnicí probíhá cyklostezka a značená turistická stezka. Je zde umístěna informační tabule o historii a přírodě území. Kvůli špatně prostupnému terénu k vstupu turistů na území PR nedochází.

f) jiné

Podstatný negativní vliv na stav ZCHÚ má celková eutrofizace, která je způsobená přínosem živin z odpadních vod a splachů z povodí i hnojením okolních kultur. Toto má za následek mohutnou expanzi nitrofilních druhů, zejména kopřivy dvoudomé, v nižších částech nivy a degradaci aluviálních luk. Bohužel tento problém lze jen obtížně řešit v rámci péče o ZCHÚ.

V západní části území se na malé ploše při okraji nachází drobné oplocení s chovem drůbeže, což nemá podstatný negativní vliv na přírodní hodnoty.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

územní plán obce Nová Ves nad Lužnicí vydaný 16.4.2008 (obec plánuje obnovení zástavby na místě zrušené obce Krabonoš – možnost obnovení hospodaření na loukách v ZCHÚ)

6. aktualizace Zásad územního rozvoje Jihočeského kraje účinná od 9.3.2018 (v současnosti probíhají jednání o rozšíření dobývacího prostoru Halámky pro těžbu živců a štěrkopísků do blízkosti ZCHÚ)

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

Název vodního toku	Lužnice
Číslo hydrologického pořadí	1-07-02-0020-0-00
Úsek dotčený ochranou (řkm od–do)	149,2 – 146,9
Charakter toku	kaprové vody
Příčné objekty na toku	nejsou
Manipulační řád	-
Správce toku	Povodí Vltavy s.p.
Správce rybářského revíru	Český rybářský svaz, z.s., Jihočeský územní svaz, MO České Velenice
Rybářský revír	Lužnice 11 (421 043)
Zarybňovací plán	

Přílohy:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

2.4.2 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Přílohy:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

ekosystém:	Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
udržení porostů vodních makrofyt na současné ploše a v stejné diverzitě	V minulém plánu péče je tůním věnována značná pozornost. Bylo navrženo odstranění části vrbin na jejich okrajích, aby se zachoval jejich prosvětlený charakter a zpomalilo se jejich zazemňování. Nicméně i přes tato opatření se tůně (nebo alespoň některé z nich) zazemňují a zmenšují, což je ve své podstatě přirozeným procesem. Tyto procesy dále mohou být urychleny suchým a teplým počasím v několika minulých letech.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	zhoršující se	
absence invazních druhů	V tůních 7d a 7h roste invazní vodní mor kanadský, který v minulém plánu péče nebyl zmíněn. Na břehu tůně 7f se nachází několik rostlin turanu ročního.		
	stav:	zhoršený	
	trend vývoje:	zhoršující se	

ekosystém:		Rákosiny a vegetace vysokých ostřic	
indikátory cílového stavu		aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
zachování rákosin a vegetace vysokých ostřic na vhodných stanovištích		Společenstva rákosin a vysokých ostřic jsou v území hojně zastoupena a neubývají	
		stav:	dobrý
		trend vývoje:	setrvalý
snížení zastoupení kopřivy dvoudomé (<i>Urtica dioica</i>)		Kopřiva se velmi hojně vyskytuje na podstatné části ZCHÚ, což je dáno celkovou eutrofizací a absencí hospodaření v území. Nelze objektivně zhodnotit, zda se oproti minulému plánu péče rozšířila/zůstala stejně častá, protože chybí údaje.	
		stav:	špatný
		trend vývoje:	neznámý

ekosystém:	Aluviální psárkové louky		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
pro cíl obnovení psárkových luk: zachování současné rozlohy ekosystému	Rozloha nivních luk se zmenšuje a na jejich ploše expandují rákosiny a porosty chrastice rákosovité, dále v menší míře zarůstají vrbinami.		
	stav:	špatný	
	trend vývoje:	zhoršující se	
pro cíl obnovení psárkových luk: snížení dominance kopřivy dvoudomé a rákosu	Kopřiva dvoudomá tvoří jednu z dominant a rákos expanduje i do míst, kde dle ortofota z minulého plánu péče byly zbytky lučních společenstev.		
	stav:	špatný	
	trend vývoje:	zhoršující se	
pro cíl obnovení psárkových luk: zvýšení podílu lučních druhů	Luční druhy, včetně samotné psárky, tvoří pouze malou část porostů, jelikož v eutrofním prostředí bez managementu nedokážou konkurovat konkurenčně silnějším druhům		
	stav:	špatný	
	trend vývoje:	zhoršující se	

pro cíl samovolný vývoj: přítomnost přirozených procesů	Území se vyvíjí bez zásahu člověka, mírně zarůstá vlhkomilnými dřevinami.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	Vlhká tužebníková lada	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
zachování současné rozlohy ekosystému	Rozloha vlhkých tužebnickových lad je stabilní.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
snížení zastoupení orobince široolistého	Orobinec tvoří v současnosti menší část společenstva, je však pravděpodobné, že se jeho podíl bude v budoucnu zvyšovat.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se

ekosystém:	Střídavě vlhké bezkolencové louky	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
zachování současné rozlohy ekosystému	Plocha střídavě vlhkých luk se v porovnání s minulostí zmenšila kvůli zarůstání nekosených luk ve střední a východní části ZCHÚ, a pak také kvůli destrukci plochy 3B. Na ploše 3A byla naopak louka sečí obnovena.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	na části zlepšující se/na části zhoršující se
absence invazních druhů	Na okraji kosené louky v západní části se vyskytuje menší populace trápatky dřípate, která se bez zásahu bude zřejmě šířit do okolí.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se
ústup ostružiníků, třtiny křovištní a dalších expanzivních druhů	Zarůstání lučních porostů ve střední a východní části je dlouhodobé a bez zásahu bude zřejmě pokračovat.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se
obnovení druhové skladby střídavě vlhkých luk na ploše 3B	Stav plochy 3B se oproti minulosti zhoršil kvůli nevhodnému zásahu v roce 2019, nicméně při vhodném managementu se bude zřejmě zlepšovat.	
	stav:	špatný
	trend vývoje:	zhoršující se/v budoucnosti zlepšující se

ekosystém:	Trávníky písčin a mělkých půd	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
udržení současné rozlohy (cca 200 m ²)	Rozloha společenstev se zmenšuje kvůli zarůstání dřevinami a konkurenčně silnými bylinami.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se
uchování populace nahoprutky písčné (<i>Teesdalia nudicaulis</i>) alespoň 50 jedinců	Data o velikosti populace nahoprutky písčné v minulosti nejsou známa.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	neznámý
snížení pokryvnosti expanzivních druhů trav, ostrice třeslicovité, ostružiníku a dřevin	Konkurenčně silné druhy se intenzivně šíří zejména na okrajích plochy.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se

ekosystém:	Mokřadní vrbiny	
-------------------	-----------------	--

indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům
přítomnost starších keřů a přirozený vývoj ekosystému, rozrůznění struktury porostu a zvýšení množství mrtvého dřeva	Většina mokřadních vrbin jsou mladší, stejnověké porosty, které se přirozeně budou vyvíjet. Samovolný vývoj vrbin nevyžaduje zásahy a ani nejsou známy vlivy, které by ho podstatně ohrožovaly. Vrbové porosty v dotčeném území expandují a zvyšují svou rozlohu na úkor ostatních typů společenstev. Před cca 8 lety byla část vrbin v území vyřezána, aby uvolnila místo dřívějším vlhkým loukám. Nicméně bez následného managementu tyto porosty zmladily.
stav:	zhoršený
trend vývoje:	zlepšující se

ekosystém:	Lužní lesy
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům
zachování rozlohy společenstev	Rozloha lužních lesů v dotčeném území se zvyšuje.
stav:	dobrý
trend vývoje:	zlepšující se
absence invazních druhů	Podél Lužnice se nacházejí drobné populace netýkavky žlaznaté a třapatky dřípáté, které se bez zásahu budou pravděpodobně šířit.
stav:	zhoršený
trend vývoje:	zhoršující se
zvýšení množství mrtvého dřeva a přirozený vývoj ekosystému	Olšina v západní části území vznikla po opuštění vlhkých luk z olšového náletu, jde o stejnověký, středně starý les, který se při ponechání bez zásahu bude samovolně přirozeně vyvíjet. Porosty stromových vrb podél řeky jsou různověké, místy silně podmáčené.
stav:	zhoršený
trend vývoje:	zlepšující se

B. druhy

druh:	klínatka rohatá
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům
přítomnost klínatky rohaté na lokalitě	Druh se v území vyskytuje velmi vzácně. V roce 2009 byl zaznamenán pouze 1 jedinec, 1999 byl hodnocen jako řídké se vyskytující.
stav:	zhoršený
trend vývoje:	zhoršující se

druh:	piskoř pruhovaný
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům
přítomnost piskoře pruhované v tůních	Piskoř pruhovaný je hojný v tůních a méně i v příbřežních partiích řeky.
stav:	dobrý
trend vývoje:	setrvalý

druh:	vydra říční
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům
výskyt pobytových stop vydry říční	U řeky se pobytové stopy vyskytují.
stav:	dobrý
trend vývoje:	setrvalý

C. útvary neživé přírody

útvár neživé přírody:	řeka	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje útvaru neživé přírody ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
přítomnost přirozeně meandrujícího toku s náplavy, slepými rameny, tůněmi	Lužnice má zde přirozený charakter i dynamiku.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Přirozený vývoj nivy vede k postupnému zazemňování tůní a úbytku luk, které byly vázané na lidské hospodaření. Kolize nastává mezi působením neporušených, přírodních procesů a zachováním cenných stanovišť, která hostí ohrožené druhy (zde zejména tůně). Přirozená expanze vrbin v okolí tůní vede k jejich zástinu a opad zvyšuje množství živin ve vodě a urychluje jejich zazemňování. Pro uchování jejich biodiverzity je podstatné udržet je prosvětlené a nezarostlé. Pokud bude vyřezávání vrb omezeno na bezprostřední okolí tůní, nebude mít negativní vliv na mokřadní vrby jako celek, protože jejich rozloha se i tak zvyšuje.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o vodní ekosystémy

Vlastní vodní tok v současné době nevyžaduje žádné zásahy.

Tůňe a slepá ramena:

- porosty vodních makrofyt ponechat bez zásahu (kromě vodního moru kanadského)
- je třeba se zásadně vyvarovat umělého zarybnování tůní
- na vybraných místech v bezprostředním okolí tůní opakovaně vyřezávat rozrůstající se vrby.

b) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Porosty dřevin lze ponechat bez zásahu (stejnověkou olšinu na ploše 1, břehové porosty a mokřadní vrby na ploše 5, nálety na ploše 6), s výjimkou maloplošného vyřezávání vrbin v okolí tůní. V břehových porostech podél Lužnice na ploše 5 se nachází několik usychajících starých nepůvodních topolů, které je vhodné ponechat přirozeně odumřít a padnout.

Rámcová směrnice péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Ekosystém	Střídavě vlhké bezkolencové louky (plochy 3A a 3B)
Typ managementu	kosení
Vhodný interval	2x ročně, v suchých letech 1x ročně
Minimální interval	1x ročně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	lehká nebo těžká mechanizace
Kalendář pro management	červen, září; v případě seče 1x ročně červen-červenec
Upřesňující podmínky	mozaikovitost: na ploše 3A při 1. seči ponechat cca 20 % plochy neposekané ve formě několika pásů a tyto posekat až při 2. seči, při 2. seči také ponechat menší část (15-25 %, jiná místa než poprvé) neposekanou; plochu 3B posekat celou, aby se zabránilo vysemenění plevelů (pcháč oset atd.) je třeba se vyhnout hnojení, rostlinnou biomasu nemulčovat a odstranit ji z plochy ZCHÚ, na ploše 3B neprovádět dosev (s výjimkou zdrojů semen z plochy 3A – např. usušené seno)

Ekosystém	Střídavě vlhké bezkolencové louky (plochy 3C a 3D)
Typ managementu	kosení
Vhodný interval	1x ročně
Minimální interval	1x za 2 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	lehká nebo těžká mechanizace, křovinořez
Kalendář pro management	červenec
Upřesňující podmínky	plochy jsou v současnosti obtížně dostupné pro mechanizaci, rostlinnou biomasu nemulčovat a odstranit ji z plochy ZCHÚ vhodná je mozaikovitá seč: při 1. seči ponechat cca 20 %

	plochy neposekané ve formě několika pásů a tyto posekat až při 2. seči, při 2. seči také ponechat menší část (15-25 %, jiná místa než poprvé) neposekanou
--	---

Ekosystém	Střídavě vlhké bezkolencové louky (plocha 3D)
Typ managementu	vyřezání ostružiníků a náletu
Vhodný interval	1-rázově před započítím kosení
Minimální interval	1-rázově před započítím kosení
Prac. nástroj / hosp. zvíře	křovinořez
Kalendář pro management	listopad - březen
Upřesňující podmínky	vyřezanou biomasu odstranit z plochy ZCHÚ

Ekosystém	Psárkové nivní louky (část plochy 2)
Typ managementu	kosení
Vhodný interval	2x ročně
Minimální interval	1x ročně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	lehká mechanizace, podmáčená místa křovinořez
Kalendář pro management	červen, srpen-září; v případě seče 1x ročně červen-červenec
Upřesňující podmínky	posekanou biomasu nutno odstranit z plochy ZCHÚ; vzhledem k obtížné dostupnosti plochy, složitému reliéfu, podmáčenosti, vysoké degradaci a nízké ochranné hodnotě lze i ponechat společenstvo samovolnému vývoji; možné je i realizovat kosení pouze na menší části – vynakládání finančních prostředků ochrany přírody je zde poměrně neefektivní, v ideálním případě by mohl některý hospodařící subjekt z okolí mít zájem kosit na vlastní náklady

Ekosystém	Mozaika vřesoviště a trávníků písčín (plocha 4)
Typ managementu	vyřezání dřevin a ostružiníků
Vhodný interval	1x na počátku platnosti plánu péče, po pěti letech opakovat
Minimální interval	1x na počátku platnosti plánu péče
Prac. nástroj / hosp. zvíře	motorová pila, křovinořez
Kalendář pro management	listopad - březen
Upřesňující podmínky	pokácené dřevo i další rostlinnou biomasu odstranit z plochy ZCHÚ

Ekosystém	Mozaika vřesoviště a trávníků písčín (plocha 4)
Typ managementu	kosení trav a ostřic zarůstajících okraje plochy
Vhodný interval	2x ročně
Minimální interval	1x ročně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ruční nástroje, křovinořez
Kalendář pro management	červen, srpen/září
Upřesňující podmínky	posekanou biomasu co nejdříve odstranit z plochy ZCHÚ, aby se předešlo vysemenění těchto nežádoucích druhů

Ekosystém	Vlhká tužebníková lada (plocha 8)
Typ managementu	kosení

Vhodný interval	1x za 3-5 let
Minimální interval	1x za 5 let
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ruční nástroje, křovinořez
Kalendář pro management	srpen
Upřesňující podmínky	plocha je silně podmáčená, posekanou biomasu odklidit z plochy ZCHÚ, cílem opatření je omezit orobinec široolistý

Ekosystém	Mokřadní vrbiny (menší plochy v bezprostředním okolí tůní, plocha 5)
Typ managementu	vyřezávání
Vhodný interval	1x za 2 roky
Minimální interval	1x za 2 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	křovinořez, poprvé motorová pila
Kalendář pro management	poprvé listopad-březen, v dalších letech kdykoli během roku
Upřesňující podmínky	vyřezanou biomasu odstranit z plochy ZCHÚ

c) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Z ohrožených druhů rostlin vyžaduje speciální péči nahoprutka písečná (*Teesdalia nudicaulis*), která je ohrožena zarůstáním svého biotopu dřevinami a konkurenceschopnými bylinami. Navržená managementová opatření (vyřezání dřevin a kosení travin a ostřic) a drobné disturbance při jejich provádění by měly vést k udržení plošek volného písku, které nahoprutka vyžaduje.

V území se lokálně vyskytují menší populace invazních rostlin (zejména třapatky dřínaté a vodního moru kanadského), které je třeba likvidovat – sekat, vytrhávat – aby se zabránilo jejich dalšímu šíření podél toku Lužnice.

d) péče o populace a biotopy živočichů

Z hlediska ochrany živočichů je důležité zachovat komplexní systém řeky, tůní, mokřadů a luk (reprodukční stanoviště obojživelníků a hmyzu, životní areál plazů, důležité i z hlediska dalších neprostudovaných skupin). Pro společenstva ryb je zásadní vyhnout se umělému zarybnování tůní.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) ekosystémy mimo lesní pozemky

Příloha:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

V ochranném pásmu je třeba se vyvarovat zásahů do přirozené dynamiky vodního toku Lužnice, který místy prochází ochranným pásmem.

Dále v ochranném pásmu leží část mozaiky vřesoviště a vegetace písčín (zde by bylo vhodné vykácet dřeviny – viz managementová opatření v ploše 4).

V severovýchodní části ochranného pásma (svah říční terasy pod zaniklou vesnicí) by bylo vhodné kosit zarůstající loučky a vyřezat náletové dřeviny, mohl by zde vzniknout hodnotný xerothermní travinný biotop.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Hranice v terénu jsou označeny úředními tabulemi a pruhovým značením. Pruhové značení je místy velmi nezřetelné, je třeba ho obnovit zejména ve východní části území.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Nejsou

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Území není prakticky navštěvováno, kromě rybaření na březích řeky. Rybaření nepředstavuje podstatný negativní vliv a není ho třeba regulovat.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Poblíž cyklostezky a turistické stezky v Nové vsi nad Lužnicí je umístěn informační panel pojednávající o přírodovědných a kulturních hodnotách území a významu realizovaného managementu, což je dostatečné.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Je třeba monitorovat dopad realizovaných opatření, zejména sledovat 1) stav tůní a slepých ramen, 2) obnovu luční vegetace na ploše 3B, 3) velikost populace nahoprutky písečné, která je velmi maloplošná a ohrožená zarůstáním stanoviště, 4) stav populací invazních druhů, zejména zda se vodní mor kanadský nešíří do ostatních tůní.

Vhodné by bylo doplnit provedené inventarizační průzkumy o další skupiny bezobratlých - pavouky, motýly a další.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
likvidace invazních druhů (třapatka dřípátá, netýkavka žláznatá, vodní mor kanadský)	2 populace vodního moru kanadského, 1 populace netýkavky žláznaté, 7 populací třapatky dřípáté	1x ročně dokud se budou vyskytovat (náklady jsou kalkulovány pro výskyt po 4 roky)	20 000,-
obnova značení hranic	1,7 km podél severní hranice ZCHÚ, východní hranici tvoří státní hranice, jižní hranici tvoří tok Lužnice	1x na začátku platnosti plánu péče	4 000,-
vyřezání vrbin v blízkosti tůní 7c, 7f, 7g	450 m ²	5x (1x za 2 roky)	50 000,-
vyřezání dřevin na ploše 4 jde o vzrostlejší borovice a duby, o jejichž pokácení by mohl být zájem i bez finanční pobídky, nicméně v tomto případě je zásadní, aby byl uklizen i drobnější křesť a nezůstal po odvezení palivového dřeva ležet na lokalitě	800 m ²	2x (1x na počátku platnosti plánu péče a pak po 5ti letech)	30 000,-
vyřezání ostružiníků a náletu na nekosené louce (plocha 3D)	900 m ²	1x před započítáním kosení	10 000,-
kosení trav a ostřic na okrajích plochy 4	700 m ²	1x ročně	50 000,-
kosení vlhkých tužebníkových lad (plocha 8)	0,5 ha	2-3x (1x za 3-5 let)	52 000,-
kosení luk (plochy 3A, 3B, 3C a 3D)	4,3 ha	2 seče ročně na plochách 3A a 3B (v suchých letech 1 seč ročně), na plochách 3C a 3D 1 seč ročně	1 000 000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			1 201 000,-

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

V tabulce nejsou uvedeny náklady na případné kosení nivních luk na ploše 2 vzhledem k tomu, že vynakládání finančních prostředků ochrany přírody by zde bylo poměrně neefektivní (vysoká degradace, nízká přírodní hodnota, obtížná dostupnost plochy, složitý reliéf). Seč zde doporučuji provádět v případě, že některý hospodařící subjekt z okolí by měl zájem kosit na vlastní náklady.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Albrecht J. et al. (2003): Českobudějovicko. – In: Mackovčin P. et Sedláček M. [eds.], Chráněná území ČR, svazek VIII. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 808 p.

Farská J. 2020 Botanický inventarizační průzkum PR Krabonošská niva

Fischer D., Vlach P. 2009 Ichtyologický, batrachologický a herpetologický průzkum PR Krabonošská niva

Flíček J. 1999 Inventarizační průzkum Fauna vážek (Odonata) přírodní rezervace Krabonošská niva

Hátle M. (2004): Plán péče o přírodní rezervaci Krabonošská niva na období 2005 – 2014.

Hesoun P. 2009 Inventarizační průzkum fauny vážek (Odonata) přírodní rezervace Krabonošská niva

Koptík J., Pithart D. (2011): Plán péče o přírodní rezervaci Krabonošská niva na období 2012 – 2021. 35 s.

Neuhäuslová Z. et al. (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – 341 p., Academia, Praha.

Quitt E. 1971. Klimatické oblasti Československa. Praha, Academia.

Skalický V. (1988): Regionálně-fytogeografické členění. – In: Hejný S. et Slavík B. [eds.], Květena České socialistické republiky. Vol. 1., Academia, Praha, 103–121 p.

<http://drusop.nature.cz>

<http://nahlizeni.dokn.cuzk.cz>

<http://geoportal.cuzk.cz>

vlastní terénní šetření na lokalitě 23.6., 20.7. a 17.9.

realizační dokumentace managementových zásahů provedených v minulosti Krajským úřadem Jihočeského kraje

4.3. Podklady pro plán péče zpracoval

Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví Krajského úřadu Jihočeského kraje

smluvní zpracovatel: Mgr. Jitka Farská, PhD

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulka T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

(Tabulka k bodům 2.4.1, 2.4.2 a k bodu 3.1.2).

Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

označení dílčí plochy	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1	1,05	Stejnověká, středně stará olšina na pozemcích TTP, s hojným podrostem a bohatým keřovým patrem. Cíl péče: Přirozený les ponechaný samovolnému vývoji s hojným mrtvým dřevem a bez invazních druhů.	bez zásahu	-	-	-
2	7,86	Střední a východní část nivy poblíž řeky s mozaikou zazemňujících se říčních ramen a tůní a mírně vyvýšených stanovišť. Degradované vlhké louky, rákosiny a porosty ostřic s expandující kopřivou dvoudomou, rákosem obecným a chrasticí rákosovitou. Důležitá plocha pro obojživelníky. Cíl péče: Neeutrofizované porosty rákosu, ostřic, zblochanu vodního a dalších druhů, které bude možné ponechat samovolnému vývoji. Obnovení psárkových luk na odpovídajících stanovištích, zastavení zarůstání rákosem a kopřivou. Nicméně vzhledem k vysokým nákladům na managementová opatření k dosažení tohoto cíle, vysoké míře současné degradace a nízké ochranné hodnotě může být alternativním cílem i samovolný vývoj k dřevinným společenstvům (lze i jen na části rozlohy).	kosení lehkou mechanizací na menší části plochy (sušší části plochy, stanoviště psárkových luk)	3 (pouze pokud by někdo prováděl na vlastní náklady)	červen, srpen-září	2x ročně

3A	2,43	Kosené střídavě vlhké louky na mírně vyvýšeném stanovišti v severní části nivy. Důležité stanoviště pro plazy. Cíl péče: Zachování střídavě vlhkých bezkolencových luk na současné rozloze. Absence invazních druhů.	mozaikovitě kosení lehkou nebo těžkou mechanizací, při 1. seči ponechat cca 20 % plochy neposekané ve formě několika pásů a tyto posekat až při 2. seči, při 2. seči také ponechat menší část (15-25 %, jiná místa než poprvé) neposekanou je třeba se vyhnout hnojení, rostlinnou biomasu nemulčovat a odstranit ji z plochy ZCHÚ,	2	červen, září, v případě jedné seče červen-červenec	2x ročně, v suchých letech 1x ročně
			likvidace trápatky dřípáté – kosení, vytrhávání	2	červenec/srpen	1x ročně dokud se bude vyskytovat
3B	2,99	Plocha se zdevastovanou vegetací, srovnaná buldozerem, pokrytá ruderální vegetací, místy zbytky bezkolencové louky a vlhkomilných druhů. Cíl péče: Obnovení střídavě vlhkých a vlhkých luk.	kosení lehkou nebo těžkou mechanizací, nemulčovat, odstranit biomasu z plochy ZCHÚ, aby se zabránilo vysemenění plevelů (pcháč oset atd.), neprovádět dosev (s výjimkou zdrojů semen z plochy 3A – např. usušené seno)	2	červen, září, v případě jedné seče červen-červenec	2x ročně, v suchých letech 1x ročně
3C	0,34	Neobhospodařovaná střídavě vlhká louka na mírně vyvýšeném stanovišti v střední části nivy. Cíl péče: Obnovení střídavě vlhké bezkolencové louky.	mozaikovitě kosení křovinořezem nebo mechanizací (plocha je špatně dostupná), při 1. seči ponechat cca 20 % plochy neposekané ve formě několika pásů a tyto posekat až při 2. seči, při 2. seči také ponechat menší část (15-25 %, jiná místa než poprvé) neposekanou rostlinnou biomasu nemulčovat a odstranit ji z plochy ZCHÚ	3	červenec	1x ročně
3D	0,1	Neobhospodařovaná střídavě vlhká louka na mírně vyvýšeném stanovišti ve východní části nivy. Cíl péče: Obnovení střídavě vlhké bezkolencové louky.	kosení sekačkou, křovinořezem nebo mechanizací (plocha je špatně dostupná), rostlinnou biomasu nemulčovat a odstranit ji z plochy ZCHÚ	3	červenec	1x ročně
			odstranění náletových křovin a ostružiníku křovinořezem	3	listopad-březen	jednorázově před započítáním kosení
4	0,06	Písčina na hraně terasy ve východní části ZCHÚ s mozaikou vřesoviště a vegetace písků s nahoprutkou písečnou.	odstranění všech dřevin na ploše (částečně zasahuje do ochranného pásma)	1	listopad-březen	1x na začátku platnosti plánu péče, znovu po pěti letech

		Cíl péče: Zachování mozaiky společenstev, udržení populace nahoprutky písečné.	kosení/odstranění ostružiníků, trav a ostřic zarůstajících okraje plochy, posekanou biomasu co nejdříve odstranit z plochy ZCHÚ, aby se předešlo vysemenění nežádoucích druhů	1	červen, srpen-září	2x ročně
5	13,48	Tok Lužnice a porosty v jeho okolí s mozaikou vrbin, mokřadní vegetace a fragmenty lužních lesů. Cíl péče: Zachování přirozeného charakteru toku s náplavy a břehovými porosty. Přirozený vývoj mokřadní vegetace v okolí řeky. Absence invazních druhů.	likvidace – kosení nebo vytrhávání – třapatky dřípáté, netýkavky žlaznaté	2	červenec/srpen	1x ročně dokud se invazní druhy budou vyskytovat
6	6,63	Nálet dřevin na vyvýšených místech na okrajích nivy. Starší porosty dřevin i louky zarůstající keři a ostružiníky. Důležité stanoviště pro plazy. Cíl péče: Samovolný vývoj vegetace směrem k odpovídajícím lesním porostům (lužní lesy, vlhké doubravy). Absence invazních druhů.	likvidace třapatky dřípáté podél bývalé pohraniční cesty	3	červenec/srpen	1x ročně dokud se bude v ploše vyskytovat
7	0,86	Slepá ramena a tůň se stulíkem žlutým, bublinkatou jižní, lakušníkem štítnatým, žebatkou bahenní, rdestem vzplývavým, vodním morem kanadským. V blízkosti tůň litorální porosty, vzácně rozpuk jízlivý. Cíl péče: Udržení porostů vodních makrofyt na současné ploše a v stejné diverzitě. Absence invazních druhů.	likvidace vodního moru kanadského v tůních 7d a 7h	1	červenec-srpen	1x ročně dokud se bude vodní mor vyskytovat
			vyřezání vrbin na S a SV straně tůně 7c cca 150 m ² , poprvé motorovou pilou, později by měl stačit křovinořez	2	kdykoli během roku	1x za 2 roky
			vyřezání vrbin na JZ a S straně tůně 7f cca 100 m ² , poprvé motorovou pilou, později by měl stačit křovinořez	2	kdykoli během roku	1x za 2 roky
			vyřezání vrbin na V a Z straně tůně 7g cca 200 m ² , poprvé motorovou pilou, později by měl stačit křovinořez	2	kdykoli během roku	1x za 2 roky
8	0,76	Neeutrofizovaná vlhká tužebníková lada ve východním cípu ZCHÚ, vzácně mochna bahenní a ostřice latnatá. Cíl péče: Zachování společenstva lad o současné rozloze, s mírným výskytem vrbn, zamezit expanzi orobince široolistého.	kosení ruční (křovinořez, kosa), odstranit biomasu mimo plochu ZCHÚ	3	srpen	1x za 3-5 let

naléhavost:

1. stupeň - zásah nutný (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah potřebný (jeho neprovedení neohrožuje existenci předmětu ochrany, zhorší však jeho kvalitu),
3. stupeň - zásah doporučený (odložitelný, jeho neprovedení neohrožuje existenci ani kvalitu předmětu ochrany v období platnosti plánu péče, jeho provedení však povede k jeho zlepšení).

Mapy: Příloha M1 - **Orientační mapa s vyznačením území PR Krabonošská niva**

Příloha M2 - **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 - **Mapa dílčích ploch a objektů**

Příloha M4 – **Mapa s výskytem invazních druhů rostlin**

Příloha M5 – **Mapa ploch určených k vyřezání vrbin v okolí tůní v PR Krabonošská niva**

Vrstvy: Příloha V1 - **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

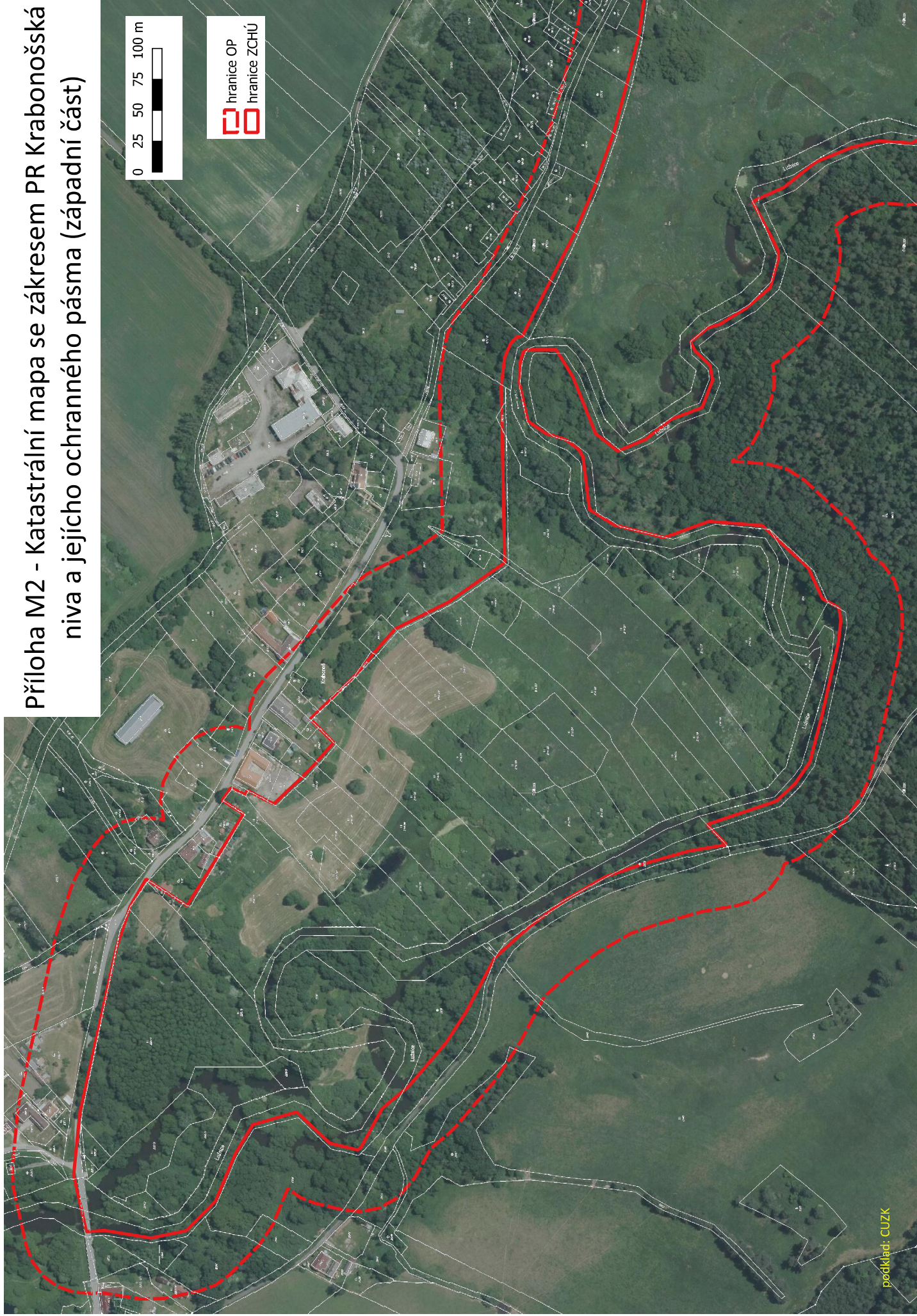
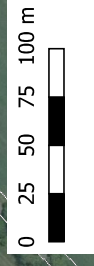
Fotografie: Příloha F1 – **Vybraná fotodokumentace**

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

Příloha M1 - Orientační mapa s vyznačením území PR Krabonošská niva 1 : 25 000

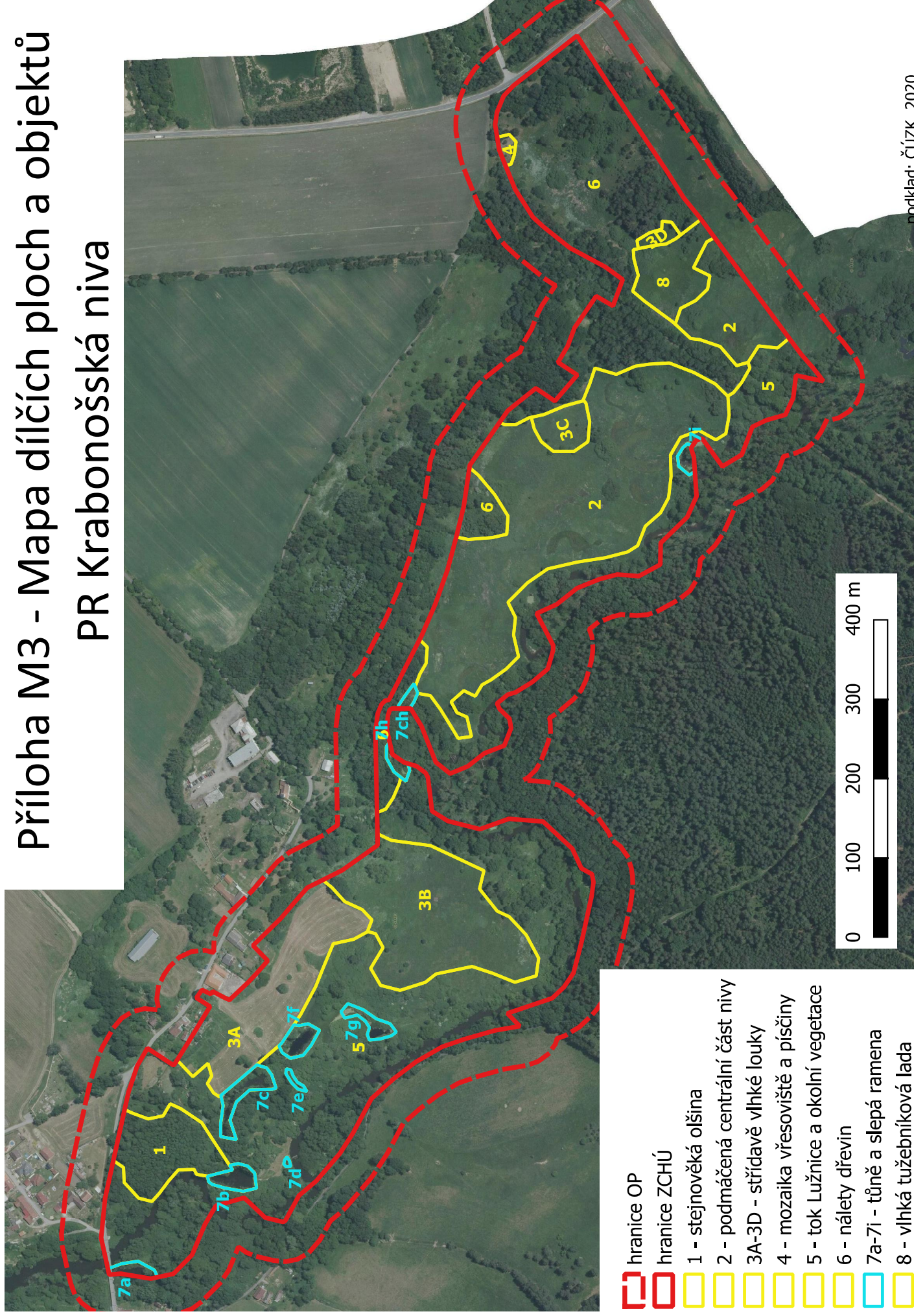
Příloha M2 - Katastrální mapa se zákresem PR Krabonošská níva a jejího ochranného pásma (západní část)

Příloha M2 - Katastrální mapa se zákresem PR Krabonošská
niva a jejího ochranného pásma (východní část)

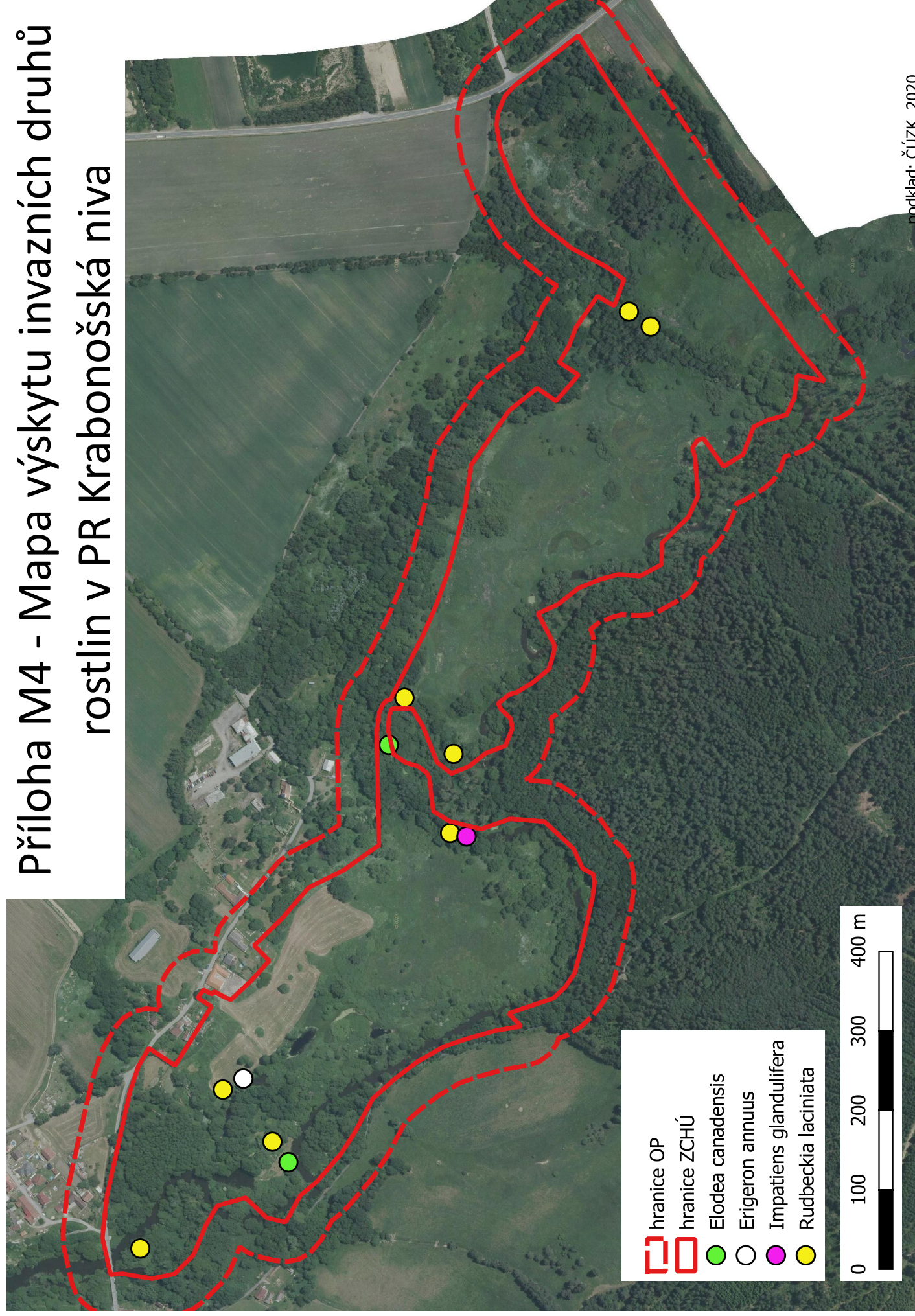

Příloha M3 - Mapa dílčích ploch a objektů PR Krabonošská niva

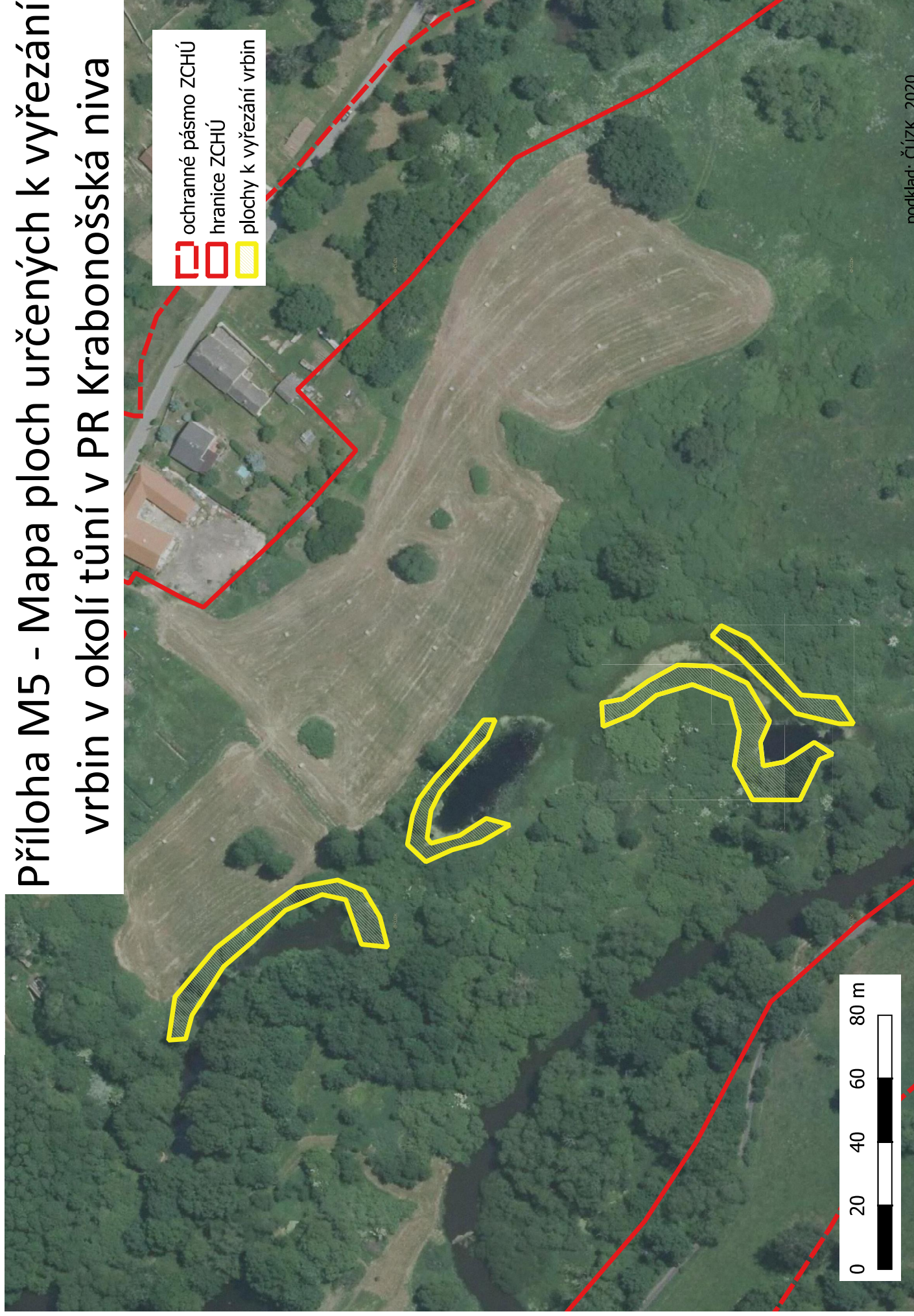

- hranice OP
- hranice ZCHÚ
- 1 - stejnověká olšina
- 2 - podmáčená centrální část nivy
- 3A-3D - střídavě vlhké louky
- 4 - mozaika vřesoviště a písčiny
- 5 - tok Lužnice a okolní vegetace
- 6 - nálety dřevin
- 7a-7i - tůně a slepá ramena
- 8 - vlhká tužebníková lada

Příloha M4 - Mapa výskytu invazních druhů roślin v PR Krabonošská niva

Příloha M5 - Mapa ploch určených k vyřezání vrbin v okolí tůní v PR Krabonošská niva

Fotografická příloha plánu péče o PR Krabonošská niva na období 2022-2030

Foto 1. Tůň s vegetací vodních makrofyt, okolo litorální vegetace. V levé části porost vysokých ostřic a v pozadí mokřadní vrby, plocha 5 (20.7.2020).

Foto 2: Slepé rameno s porosty stulíku žlutého a lakušníku štítnatého, obklopené vrbovým luhem (10.6.2020).

Foto 3: Vřesoviště s ploškami volného písku zarůstající dřevinami a travami (23.6.2020).

Foto 4: Nahoprutka písečná (*Teesdalia nudicaulis*) na vřesovišti plocha 4 (13.5.2020).

Foto 5: Vlhká tužebníková lada ve východním cípu rezervace, mírná expanze orobince širolistého (plocha 8, 20.7.2020).

Foto 6: Periodická tůň s vegetací vysokých ostřic, v okolí chrastice rákosovitá, rákos obecný a degradovaná nivní psárková louka. V pozadí svahy říční terasy zarostlé náletem dřevin (20.7.2020).

Foto 7: Střídavě vlhká bezkolencová louka (20.7.2020).

Foto 8: Bývalá bezkolencová louka, v současnosti zarostlá ostružínkem, břízou, krušinou olšovou a ostřicí třeslicovitou (plocha 6, 23.6.2020).

Foto 9: Bývalá bezkolencová louka po terénních úpravách těžkou mechanizací, převládá společenstvo jednoletých plevelů a ruderálních druhů (20.7.2020).

Foto 10: Rozsáhlé eutrofizované porosty s dominantní kopřivou dvoudomou (20.7.2020).